

Sprawozdanie
Zarządu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w
Olsztynie z działalności Przedsiębiorstwa za okres od 1.01.2012 r. do
31.12.2012 r.

www.wodociagi-olsztyn.pl

Olsztyńskie wodociągi prowadzą otwartą politykę informacyjną i każdego roku publikują „Sprawozdanie”, w którym wyjaśnione są kierunki i cele działania oraz relacjonowany jest przebieg zdarzeń gospodarczych.

I. WPROWADZENIE

1. Podstawowe informacje o Spółce

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji powstało w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego PWiK w Olsztynie w jednoosobową spółkę Gminy Olsztyn, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Do przekształcenia doszło na podstawie Uchwały XII 148/91 z dnia 25 września 1991r. Rady Miasta Olsztyna. Akt przekształcenia Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością – Akt założycielski Spółki został zawarty w formie aktu notarialnego 30 czerwca 1997r., rep. A Nr 1924/97.

Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym, prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Olsztynie VIII Wydział Gospodarczy, z dniem 27 sierpnia 2002 r. pod nr KRS: 0000126352.

Spółka mieści się w Olsztynie przy ul. Oficerskiej 16 A, 10-218 Olsztyn.

Spółka posiada nr REGON: 510620050, NIP: 7390403323.

Kapitał zakładowy Spółki na dzień 31.12.2012 r. wynosi 140.190.500 złotych i dzieli się na 280.381 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy. 22 czerwca 2012 roku kapitał zakładowy Spółki został podwyższony o 13 923 000 zł.

Wszystkie udziały należą do Gminy Olsztyn i zostały przez nią objęte.

Właścicielem Spółki jest Gmina Olsztyn. Prezydent Olsztyna, jako organ wykonawczy Gminy, pełni funkcję Zgromadzenia Wspólników. Spółka wykonuje zadania użyteczności publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Według Statutu Spółki przedmiotem jej działalności jest:

- 1) pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (3600Z),
- 2) odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (3700Z),
- 3) zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne (3811Z),
- 4) obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (3821Z),
- 5) wykonywanie badań, pomiarów i analiz chemicznych i biologicznych składu i czystości wody (7120B).

2. Władze Spółki

Zarząd Spółki jest jednoosobowy. Prezesem Zarządu jest Wiesław Pancer. Do składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu Spółki upoważnieni są Prezes Zarządu lub dwóch Prokurentów (Wiesława Susek i Antoni Kujawa) łącznie.

Funkcje kontrolne w Spółce PWiK sprawuje Rada Nadzorcza. W okresie 1.01-22.06.2012 roku Rada Nadzorcza liczyła ośmiu członków w osobach:

1. Danuta Ciborowska
2. Dariusz Dziadura

3. Szczepan Figiel
4. Bogusław Kowalewski
5. Irena Petryna
6. Grzegorz Sawoński
7. Olga Tomaszek
8. Edward Tomczyk.

22 czerwca 2012 roku Zgromadzenie Wspólników Uchwałą Nr 12/12 powołało do składu Rady Nadzorczej Jana Żemajtysa.

W roku sprawozdawczym skład zarządu i przedmiot działalności Spółki nie uległy zmianie.

3. Obszar oddziaływania

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie prowadzi swoją działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Olsztyn. Głównymi klientami są mieszkańcy Olsztyna, tj. klienci indywidualni, a także instytucje i firmy mające swoje siedziby w granicach administracyjnych gminy.

Zasoby wody, wielkość ujęć, stan stacji uzdatniania wody, jak również przepustowość oczyszczalni ścieków umożliwiają Przedsiębiorstwu zaspokajanie zgłaszanych potrzeb gmin ościennych w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Spółka systematycznie rozszerza obszar świadczenia usług w wyniku podłączania do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnych miejscowości z gmin ościennych.

Według stanu na dzień 31.12.2012 r. Spółka zaopatruje w wodę Jonkowo, Ostrzeszewo, Zalbki, Myki, Wadąg, Gietrzwałd oraz Bartąg. Natomiast odbiera i oczyszcza ścieki z Barczewa, Łęgajn, Wójtowa, Kaplityn, Wrocikowa, Ruszajn, Bartąga, Rusi, Dywit, Myk, Zalbek, Kieźlin, Słup, Wadąga, Ługwałdu, Różnowa, Łupstycha, Kudyp, Gronit, Naterek, Sząbruka, Unieszewa i Gutkowa.

Na lokalnym rynku, na którym działa PWiK, Spółka nie posiada znaczących konkurentów – mamy tu do czynienia z monopolem naturalnym. Własne ujęcia wody wykorzystują: Miejski Szpital Zespolony, Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, Szpital MSW, Szpital Wojskowy 103.

II. WIELKOŚĆ I STRUKTURA SPRZEDAŻY

W 2012 roku przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi zostały zrealizowane na kwotę 78 282,1 tys. zł i są one o 1 768 tys. zł, tj. o 2,3 % wyższe od przychodów uzyskanych w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Główne źródło przychodów, podobnie jak w latach ubiegłych, stanowią przychody z tytułu dostawy wody, odprowadzania i oczyszczania ścieków, które stanowią 98,8 proc. Na pozostałe 1,2 proc przychodów ze sprzedaży składają się przychody z działalności pomocniczej i robót odpłatnych (1,0%), przychody z usług mieszkaniowych (0,1%) oraz sprzedaży towarów i materiałów (0,1%).

Tabela nr 1. Zestawienie przychodów ze sprzedaży w 2012 roku z podziałem na poszczególne rodzaje działalności (w tys. zł)

Przychody z tytułu dostawy wody i odbioru ścieków	77 331,8
Przychody z działalności pomocniczej i robót odpłatnych	818,7
Przychody z usług mieszkaniowych	63,2
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	68,4

Razem	78 282,1
--------------	-----------------

Za 2012 rok przychody ogółem wyniosły 85 621,4 tys. zł.

III. PRODUKCJA

1. Produkcja i sprzedaż wody

W 2012 roku wyprodukowano łącznie 10 608 438 m³ wody czystej. Jest to o 224 757 m³ mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Woda pochodziła z pięciu ujęć.

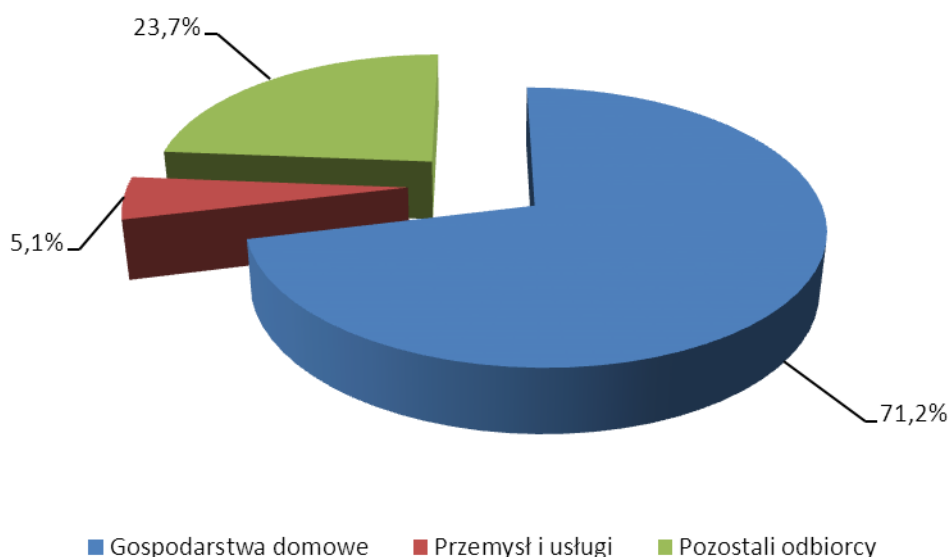
Tabela nr 2. Produkcja wody przez poszczególne ujęcia wody w 2012 roku (tys. m³)

Stacja Uzdatniania Wody „Karolin”	Stacja Uzdatniania Wody „Zachód”	Stacja Uzdatniania Wody „Kortowo”	Stacja Uzdatniania Wody „Jaroty”	Stacja Uzdatniania Wody „Likusy”
6 063 860	2 862 427	868 840	337 630	475 681

W 2012 roku sprzedaż wody wyniosła 8655,7 tys. m³ i była niższa od sprzedaży w 2011 roku o 26,9 tys. m³ tj. o 0,3 %. Różnica między produkcją a sprzedażą wody to woda pobrana do własnych celów technologicznych, w tym płukanie filtrów na Stacjach Uzdatniania Wody, wiosenne i jesienne płukanie sieci (1952,7 tys. m³).

Strukturę sprzedaży wody w 2012 roku z podziałem na grupy odbiorców przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1: Struktura sprzedaży wody w 2012 r.

Woda do odbiorców dostarczana była siecią wodociągową, której długość łącznie z przyłączami na koniec 2012 roku wyniosła 364,2 km. W ciągu roku przybyło do obsługi 1,7 km sieci.

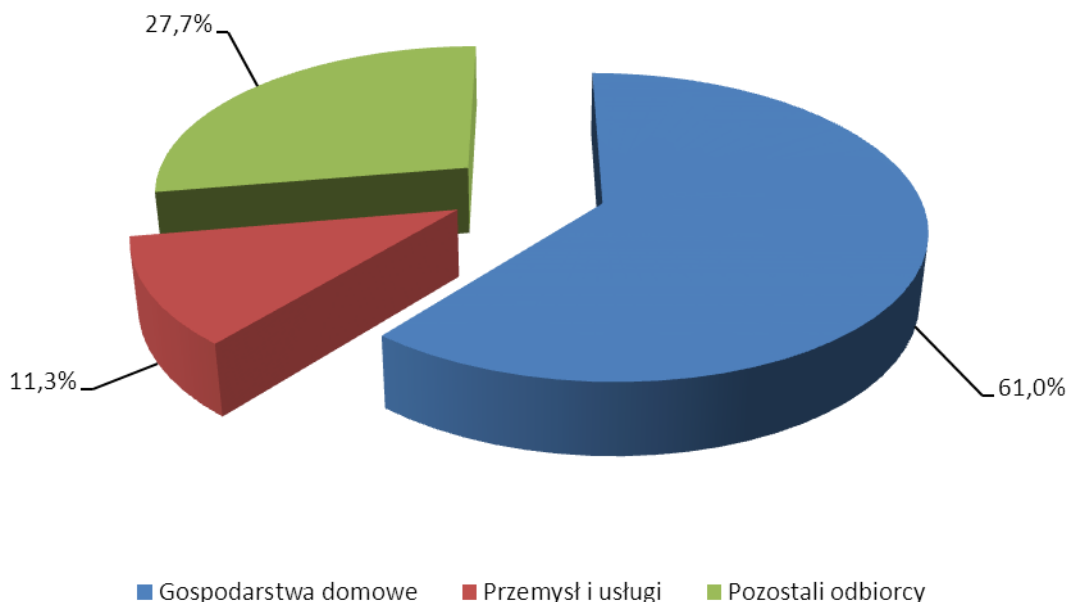
W ramach prac konserwacyjno-remontowych na sieci i przyłączach wodociągowych:

- usunięto 12 awarii magistrali wodociągowych,
- usunięto 116 awarii sieci rozdzielczych, z czego 41 awarii na sieciach o przekroju do 80 mm i 75 awarii na sieciach o przekroju 100 mm i powyżej,
- usunięto 42 awarie przyłączy wodociągowych do budynków,
- usprawniono 49 zasuw liniowych,
- usprawniono i wymieniono 67 nawierteł oraz zamontowano 23 nowe,
- usprawniono 31 hydrantów ppoż. oraz 73 hydranty wymieniono,
- wymieniono i zamontowano 49 nowych osłon odwodnienia hydrantu,
- wymieniono i zamontowano 285 obudów do zasuw oraz 52 klucze,
- wymieniono i zamontowano 346 skrzynek do zasuw i 18 do hydrantów,
- oczyszczono 12 komór zasuw, naprawiono tynki i stropy w dwóch komorach. W jednej komorze uzupełniono włązy i pokrywy,
- zamontowano 600 tabliczek oznaczeniowych do zasuw i hydrantów,
- planowo wymieniono 1928 szt. wodomierzy,
- zainstalowano 86 wodomierzy ogrodowych.

2. Odbiór ścieków

W okresie sprawozdawczym odebrano i oczyszczono 10 112,6 tys. m³ ścieków, tj. o 5,4 tys. m³ (0,1%) więcej niż w roku ubiegłym. Udział poszczególnych grup w ramach usługi odbioru ścieków przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2: Struktura odbioru ścieków w 2012 r.

Długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej na koniec 2012 roku wyniosła 320,2 km. W ciągu roku do obsługi przybyło 2,5 km sieci.

W ramach działalności konserwacyjno-remontowej służby Spółki:

- 1) usunęły siłami własnymi 187 niedrożności sieci kanalizacyjnych ulicznych;
- 2) wykonały remonty studni i regulację włączów w ilości 155 szt.;
- 3) dokonały przeglądu i czyszczenia ręcznego 1 450 studni kanalizacji sanitarnej;
- 4) dokonały przeglądu 36 km sieci kanalizacji sanitarnej przy pomocy kamer TV.

3. Klienci Spółki

Sprzedaż generowali klienci z trzech grup odbiorców: gospodarstwa domowe (odbiorcy indywidualni, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe), przemysł i usługi oraz pozostali odbiorcy, którymi są m.in. jednostki sfery budżetowej (służba zdrowia, szkolnictwo i inni), prowadzący działalność niezwiązaną z produkcją oraz gminy.

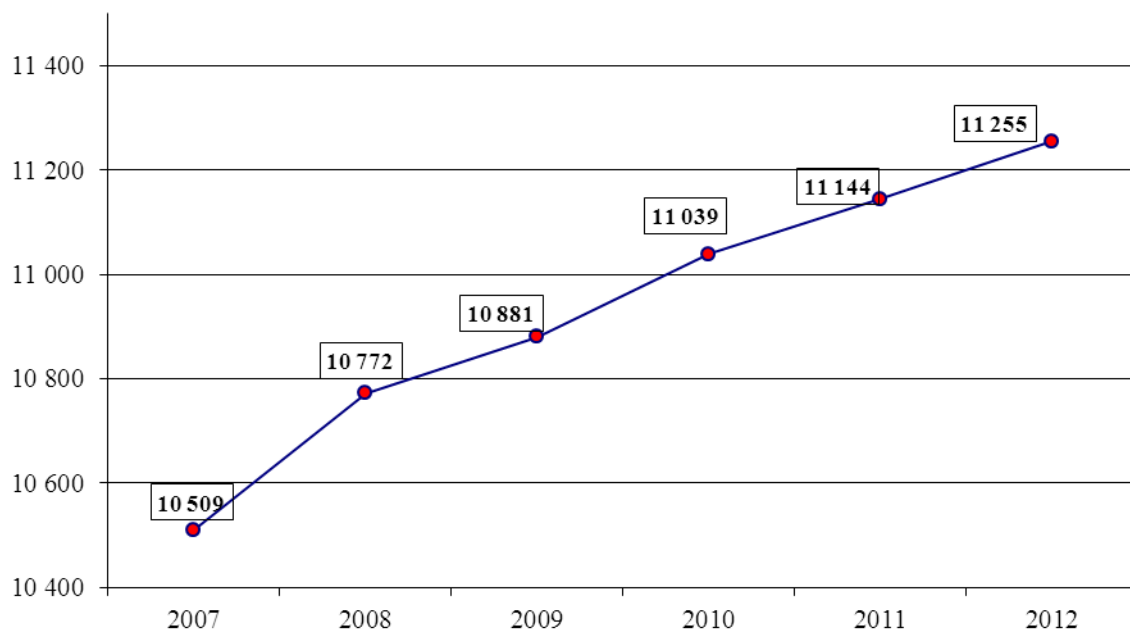
Na dzień 31.12.2012 r. Spółka posiadała następujące ilości wodomierzy głównych wraz z podlicznikami:

- gospodarstwa domowe - 9885 (z tego: gospodarstwa indywidualne 7.367 i gospodarstwa wielorodzinne 2518),
- przemysł i usługi - 263,
- pozostali odbiorcy - 4408, w tym odbiorcy gminni - 39.

Ilość odprowadzonych ścieków zasadniczo jest ustalana na podstawie zużycia wody. Urządzenia pomiarowe określające ilość ścieków zainstalowane są na sieciach odprowadzających ścieki z sąsiednich gmin oraz niektórych przedsiębiorstw.

Liczba odbiorców wody liczona wg stanu punktów (wodomierzy głównych) na koniec 2012 roku wynosiła 11 255 i zwiększyła się w ciągu roku o 111 odbiorców, tj. o 1,0 %.

Wykres 3: Liczba odbiorców świadczonych usług wg stanu punktów (wodomierzy głównych) na koniec roku

W ciągu ostatnich sześciu lat nastąpił przyrost liczby odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych o 746, tj. o 7,1 %.

W 2012 roku dla okolicznych gmin dostarczono 137,7 tys. m³ wody, co stanowi 1,6 % całkowitej sprzedaży wody oraz odebrano 942,5 tys. m³ ścieków (9,3 % wszystkich ścieków) na łączną kwotę 4 925,3 tys. zł.

4. Pozostała działalność usługowa

Poza działalnością podstawową w 2012 roku Spółka świadczyła usługi w zakresie robót odpłatnych, obejmujących:

- 1) usuwanie awarii zewnętrznych instalacji, przyłączy i sieci wodno-kanalizacyjnej, wykonanie przyłączy wodno-kanalizacyjnych na indywidualne zlecenia, remont urządzeń;
- 2) przeglądy i odbiory sieci, przyłączy i obiektów wodno-kanalizacyjnych;
- 3) wykonywanie badań laboratoryjnych.

W 2012 roku akredytowane przez PCA laboratorium Spółki wykonało badania na potrzeby własne Spółki oraz na zlecenie klientów zewnętrznych w następującym zakresie:

1. Badania mikrobiologiczne wody:
 - pobrano 2406 próbek na potrzeby PWiK;
 - przyjęto 718 próbek do badań od klientów zewnętrznych;
 - wykonano łącznie 13 196 badań, w tym 2971 badania w ramach zleceń zewnętrznych.
 2. Badania fizykochemiczne wody:
 - pobrano 2820 próbek na potrzeby PWiK;
 - przyjęto 279 próbek do badań od klientów zewnętrznych;
 - wykonano łącznie 18 268 badań, w tym: 3321 badań w ramach zleceń zewnętrznych.
- W 2012 roku łącznie zbadano 4150 próbek wody.
3. Badania fizykochemiczne ścieków i osadów ściekowych:
 - pobrano 595 próbek ścieków na potrzeby PWiK;
 - przyjęto 78 próbki do badań od klientów zewnętrznych;
 - wykonano łącznie 3709 badań, w tym 218 badań w ramach zleceń zewnętrznych;
 - pobrano 1343 próbki osadów ściekowych na potrzeby PWiK;
 - wykonano 4862 badania próbek osadów ściekowych.

W 2012 roku Spółka nieodpłatnie wydała inwestorom 418 warunków technicznych oraz uzgodniła 347 projektów budowlanych. Z tytułu dokonanych 162 odbiorów technicznych sieci oraz przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych uzyskano przychody w kwocie 35 tys. zł.

Przychody z robót odpłatnych i działalności pomocniczej w 2012 roku wyniosły 818,7 tys. zł, co stanowi 1,0 % całkowitej wartości sprzedaży.

IV. PERSONEL I DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA

W 2012 roku średnioroczne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 410,3 etatów i w stosunku do roku 2011 spadło o 1,6 etatu, tj. o 0,4 %.

Na dzień 31.12.2012 r. Spółka zatrudniała ogółem 417 osób, z tego 89 kobiet i 328 mężczyzn.

W 2012 roku przyjęto do pracy 15 osób. W tym samym czasie odeszło z pracy 9 pracowników, z tego: 3 pracowników na stanowiskach produkcyjnych i 6 pracowników na stanowiskach nieprodukcyjnych.

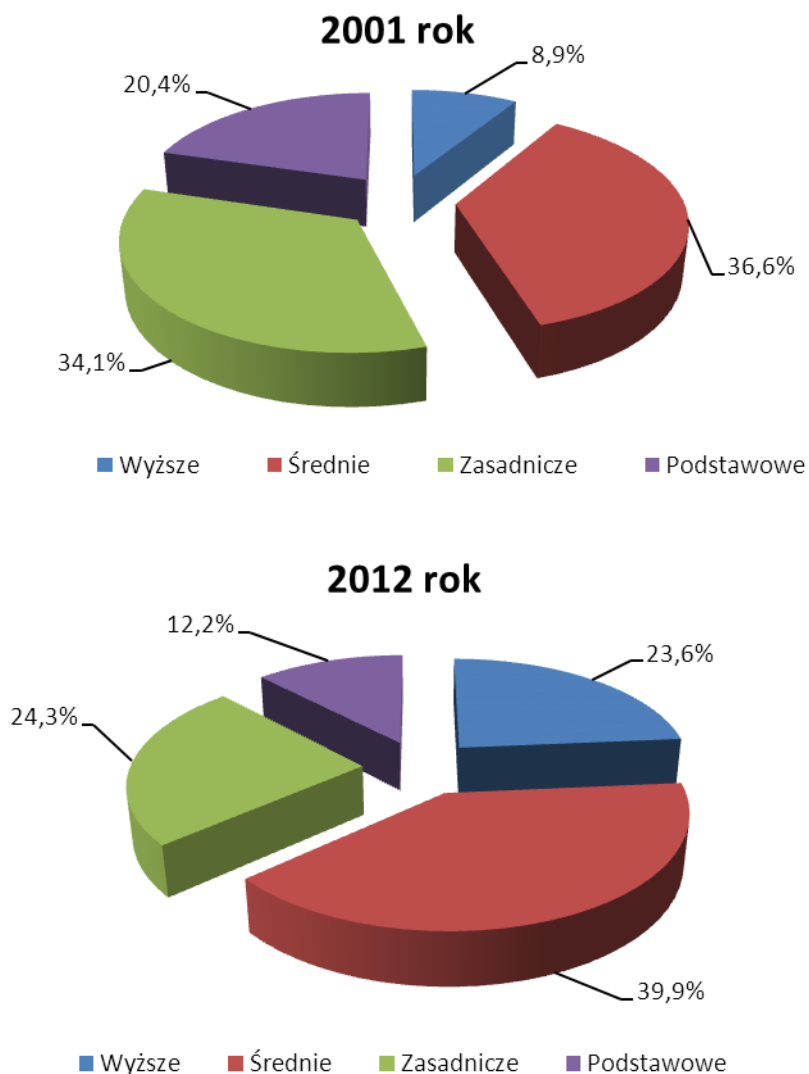
Średni staż pracy pracowników w Spółce wynosi 20 lat. Średni wiek załogi to 47 lat.

Tabela nr 3. Struktura zatrudnienia wg wykształcenia w latach 2011-2012 (w %)

<i>Wykształcenie</i>	<i>2011 r.</i>	<i>2012 r.</i>
Podstawowe	12,3	12,2
Zasadnicze zawodowe	25,4	24,3
Średnie	41,3	39,9
Wyższe	21,0	23,6

W strukturze zatrudnienia, z uwagi na specyfikę działalności Spółki, podobnie jak w latach ubiegłych największy udział (64,2 %) stanowili pracownicy z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym.

Wykres 4: Struktura zatrudnienia wg wykształcenia

Zarząd Spółki stwarza swoim pracownikom możliwości rozwoju poprzez popieranie różnego rodzaju form kształcenia i doskonalenia udzielając w tym zakresie pomocy finansowej. W 2012 roku Spółka kontynuowała programy szkoleniowe umożliwiające pracownikom rozwój poprzez podnoszenie kwalifikacji. Koszt szkoleń wyniósł 147,3 tys. zł. W szkoleniach uczestniczyło 616 pracowników, w tym 162 osoby w okresowych szkoleniach BHP oraz 73 osoby w szkoleniach współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego UE. W 2012 roku pracownicy Spółki uczestniczyli w 14 szkoleniach, a uzyskana z tego tytułu pomoc publiczna to kwota 96,2 tys. zł.

W 2012 roku zgodę na podwyższenie kwalifikacji otrzymał jeden pracownik i jedna osoba kontynuowała naukę. Na koniec roku udział pracowników z wyższym wykształceniem wzrósł z 21,0 % w 2011 do 23,6% w 2012 roku, czyli o 2,6 pkt. procentowego. W stosunku do 2001 roku wzrost ten jest ponad dwu i półkrotny.

W 2012 roku zanotowano 6 lekkich wypadków przy pracy, których skutkiem było 313 dni niezdolności do pracy. W stosunku do roku 2011, w którym wydarzyło się również 6 lekkich wypadków, odnotowano ponad dwukrotny (o 179 dni) wzrost absencji spowodowanej wypadkami

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2012 roku został naliczony w wysokości 556,9 tys. zł. Środki z tego funduszu zostały przeznaczone m.in. na dofinansowanie wypoczynku urlopowego organizowanego we własnym zakresie, pomoc materialną, działalność kulturalno-oświatową, sportowo-rekreacyjną oraz organizację wypoczynku w dni wolne od pracy.

V. INWESTYCJE

1. Inwestycje w roku 2012

W 2012 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 13 819,3 tys. zł. W stosunku do 2011 roku były one niższe o 5 426,5 tys. zł, tj. o 28,2 %.

Prowadzona przez Spółkę w 2012 roku działalność inwestycyjna służyła głównie modernizacji istniejących obiektów infrastruktury technicznej i budowlanej w celu zapewnienia prawidłowego ich funkcjonowania. Nakłady inwestycyjne w podziale na poszczególne urządzenia przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4. Nakłady inwestycyjne poniesione w 2012 roku (tys. zł)

Urządzenia kanalizacyjne	Urządzenia wodociągowe	Obiekty administracyjno-techniczne	Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych
8 208,9	2 396,6	551,8	2 662,0

Najważniejsze zadania inwestycyjne zrealizowane w 2012 roku:

- renowacja rurociągu tłoczego 700 mm od przepompowni w Dywitach do oczyszczalni ścieków (wartość zadania 2 256,8 tys. zł);
- przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej o śr. 200 mm i dł. 196 mb w ul. Kościńskiego (268,1 tys. zł);
- modernizacja przepompowni ścieków P-14 (166,0 tys. zł);
- wykonanie zabezpieczeń studni kanalizacyjnych (134,4 tys. zł);
- przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej o śr. 200 mm i dł. 67,05 mb w ul. Dąbrowskiego -Prusa (64,0 tys. zł);
- wymiana syfonu- przejście przez rzekę Łynę (617,9 tys. zł);

- wymiana odcinka sieci wodociągowej o śr. 150 mm i dł. 360 mb w Al. Wojska Polskiego (425,7 tys. zł);
- przebudowa sieci wodociągowej o śr. 500 mm, dł. 145 mb w Parku Podzamcze – Nowowiejskiego (411,2 tys. zł);
- usprawnienie wentylacji hali filtrów na Stacji Uzdatniania Wody „Karolin” (125,1 tys. zł);
- instalacja trzeciej jednostki kogeneracyjnej (agregatu prądotwórczego biogazowego) na oczyszczalni ścieków (172,9 tys. zł);
- projekt budowy punktu zlewu nieczystości na oczyszczalni ścieków (47,9 tys. zł)
- wymiana magistrali wodociągowej o śr. 500 mm, dł. 51 mb na Placu Jedności Słowiańskiej (375,2 tys. zł);
- wymiana przyłączy wodociągowych wg programu Działu Sieci Wodociągowej (175,8 tys. zł).

Ponadto zakupiono zestawy komputerowe i oprogramowanie (772 tys. zł), odtworzono środki trwałe, urządzenia, sprzęt i narzędzia (979 tys. zł), zakupiono środki transportu (734 tys. zł) oraz dokonano wykupu sieci od osób trzecich (177 tys. zł).

W 2012 roku w systemie zleceńowym wykonano remonty w robotach budowlano-montażowych o wartości 2119 tys. zł, tj. o 1750 tys. zł mniej niż rok wcześniej, a ich zakres obejmował między innymi:

- remont kanalizacji deszczowej na terenie SUW Karolin;
- remont kanalizacji sanitarnej w ul. Sikorskiego;
- remont konstrukcji żelbetowej kopuły ZKF-1 na oczyszczalni ścieków.

W 2012 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, Spółka kontynuowała działania zmierzające do obniżenia kosztów działalności operacyjnej w wyniku realizacji części inwestycji systemem gospodarczym. Zrealizowano inwestycje na kwotę 263,2 tys. zł.

2. Plan inwestycyjny na 2013 rok

Plan inwestycyjny na 2013 rok stanowi integralną część Planu techniczno-ekonomicznego Spółki, zatwierdzonego przez Zgromadzenie Wspólników Uchwałą nr 24/12 z 18 grudnia 2012 r. Zaplanowane w kwocie 10 430 tys. zł. inwestycje, podobnie jak rok wcześniej, będą dotyczyły modernizacji istniejących instalacji i obiektów produkcyjnych oraz nowych przedsięwzięć gwarantujących przystosowanie Spółki do obecnych standardów technicznych i technologicznych produkcji oraz minimalizacji kosztów.

VI. OCHRONA ŚRODOWISKA

Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie do odbiornika określona jest w decyzji pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzenie wydanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w dniu 06.12.2004 r. znak: Ś.I.AM-6811/8/2004 obowiązującej do 31.12.2015 r.

Zgodnie z warunkami określonymi w decyzji wykonano 24 analizy ścieków surowych i oczyszczonych pobieranych w cyklu dobowym i w sposób proporcjonalny do przepływu. Analizy wykazały, że procent redukcji zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika po oczyszczeniu w MOŚ „ŁYNA” wynosił odpowiednio:

- ChZT – procent redukcji zmierzony 93, podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 38,
- BZT5 – procent redukcji zmierzony 98, podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 45,

- Zawiesina ogólna – procent redukcji zmierzony 95, podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 45,
- Azot ogólny – procent redukcji zmierzony 83, podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 43,
- Fosfor ogólny – procent redukcji zmierzony 90, podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 45.

Złagodzenie warunków (wymaganego procentu redukcji) dla jakości ścieków oczyszczanych uzyskano stosowną decyzją wydaną przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z uwagi na prowadzoną aktualnie na oczyszczalni modernizację ciągu technologicznego, mającą na celu usprawnienie procesu usuwania ze ścieków zanieczyszczeń zawierających azot. Z uwagi na to, że prowadzone prace budowlano-instalatorskie mogą utrudniać poprawną eksploatację oczyszczalni – wydano złagodzone warunki dla ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Łyny

W zakresie ilości odprowadzanych ścieków warunki decyzji są dotrzymane, bo dopuszczalna dobowo ilość ścieków odprowadzanych z oczyszczalni do rzeki określona jest na poziomie $Q_{sr} = 60\ 000\ m^3/d$ podczas kiedy we wzmiankowanym okresie odprowadzono średnio $Q_d = 34\ 689\ m^3/d$.

Za gospodarcze korzystanie ze środowiska w roku 2012 Spółka wniosła do Urzędu Marszałkowskiego kwotę 1 503 787 zł, co w stosunku do roku 2011 spowodowało wzrost o 402 975 zł. Powyższe spowodowane było okresowym puchnięciem osadu czynnego i pogorszeniem jakości oczyszczanych ścieków.

Z tytułu emisji zanieczyszczeń do powietrza spółka wniosła do Urzędu Marszałkowskiego kwotę 6686 zł. Jest to kwota większa o 197 zł od kwoty zeszłorocznej. Wzrost opłaty spowodowany jest dłuższym czasem pracy instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych w 2012 r. w porównaniu do okresu wcześniejszego.

W Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie emisja do powietrza odbywa się ze źródeł zorganizowanych, niezorganizowanych oraz procesów spalania paliw w silnikach spalinowych. Źródłami emisji zorganizowanej w PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie jest instalacja termicznego przekształcania osadów ściekowych oraz osiem kotłowni zlokalizowanych na terenie obiektów zakładowych.

Standardy emisyjne dla instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych określone są w decyzji pozwolenie na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza wydanej przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 11.02.2000 r. znak: OŚ.PŚ.7651-03/09 obowiązującej do 10.02.2019 r. Opłata środowiskowa za emisję pyłów i gazów do powietrza z instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych wyniosła 2189 zł za cały rok. Sumaryczny czas pracy instalacji w 2012 r. wynosił 5040 godzin.

Kotłownie zakładowe eksploatowane są na potrzeby wytworzenia ciepła do centralnego ogrzewania budynków i podgrzewania ciepłej wody. Opłata za emisje substancji do powietrza z tych emitorów wyniosła 898 zł. Emisja z procesów spalania paliw w silnikach spalinowych wygenerowała opłaty w wysokości 3598zł. Marginalnym zjawiskiem jest emisja niezorganizowana, pochodząca z procesów spawania na wolnym powietrzu. Roczna opłata środowiskowa będąca efektem procesów spawania na wolnym powietrzu wyniosła 10 zł.

W ramach gospodarowania różnymi wytwarzanymi przez siebie odpadami, Spółka zgodnie z posiadaną decyzją prowadzi ścisłą ewidencję powstających odpadów, selektywnie je magazynuje a następnie przekazuje uprawnionym firmom specjalistycznym do unieszkodliwiania lub odzysku (odpady niebezpieczne i inne niż

niebezpieczne). W 2012 r. wytworzono 17 252,4 Mg odpadów innych niż niebezpieczne i 84,3 Mg odpadów niebezpiecznych.

Największe ilości odpadów, powstające w wyniku prowadzonej przez firmę działalności, to ustabilizowane komunalne osady ściekowe, zaliczane do odpadów niebezpiecznych. Ich produkcja w latach 2010, 2011 i 2012 wynosiła odpowiednio: 18 074, 38 241 i 14 901 Mg. Pomimo korzystnego stanu sanitarnego i spełniającego normy składu chemicznego są to odpady bardzo uciążliwe, ponieważ ze względu na olbrzymie objętości i szereg obwarowań prawno-środowiskowych, ich przyrodnicze zagospodarowanie wciąż spotyka się z dużymi utrudnieniami. Utrwaloną w ostatnich latach formą odzysku jest przekazywanie osadów firmom wyłonionym w organizowanych przetargach, w celu przetworzenia na nawóz organiczny w procesie mieszania z dodatkami strukturalnymi i kompostowania. Jest to jednak bardzo kosztowne przedsięwzięcie a wyekspediowanie pokaźnych mas osadu poza oczyszczalnię jest organizacyjnie i logistycznie uciążliwe. W latach 2010, 2011 i 2012 zagospodarowano w ten sposób odpowiednio: 31 027, 71 608 i 19 117 Mg nagromadzonych wcześniej osadów.

Proces unicestwiania osadu wspomaga wybudowana na terenie oczyszczalni ścieków w Olsztynie suszarnia wraz ze spalarnią osadów. Pozwala ona na unieszkodliwienie osadu do postaci popiołów i pyłów, których ilość jest nieporównywalnie mniejsza od osadu dotychczas wyłącznie usuwanego z terenu oczyszczalni. W 2012 r. Zakład Gospodarki Ściekowej przekazał do spalarni 5076 Mg osadów odwodnionych na prasach do ok. 19 % suchej masy, a więc zawierających 960 Mg s.m.

VII. STRATEGIA FINANSOWANIA

W 2012 roku zarówno działalność operacyjna, jak i działalność inwestycyjna Spółki finansowana była środkami własnymi. Głównym źródłem środków własnych są uzyskiwane przez Spółkę przychody w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Uzyskiwane są także przychody z tytułu usług odpłatnych, przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne w ramach, których księgowane są przychody ze zbycia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii oraz przychody finansowe z tytułu oprocentowania lokat i rachunków bankowych, w wyniku aktywnego zarządzania dostępnymi środkami pieniężnymi.

Dużym wyzwaniem dla Spółki jest zapewnienie środków finansowych na spłatę zadłużenia zaciągniętego na realizację inwestycji „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie – II faza” z jednoczesnym utrzymaniem płynności finansowej.

Na dzień 31.12.2012 r. Spółka posiadała następujące zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek:

Tabela nr 5. Salda pożyczek na dzień 31.12.2012 rok

(w zł)			
Wyszczególnienie	Wielkość zaciągniętej pożyczki	Zadłużenie wg. stanu na dzień 31.12.2012r.	Termin spłaty
Pożyczka wrakowa	95 879 694	86 286 027	2026 rok
Pożyczka inwestycyjna	17 497 780	15 057 780	2021 rok
Pożyczka płatnicza*/	8 347 956	3 729 073	-

*/pożyczka zostanie spłacona ostatnią transzą dotacji z Funduszu Spójności, której wpływ przewidywany jest do końca 2013 roku

W 2012 roku nie wystąpiły zagrożenia w zakresie spłat zobowiązań. Wszystkie zobowiązania zarówno krótko- jak i długoterminowe regulowane były na bieżąco.

VIII. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA SPÓŁKI

1. Sytuacja majątkowa Spółki

Majątek Spółki na dzień 31.12.2012 r. wynosił 326 822,5 tys. zł i zmniejszył się w stosunku do stanu z początku roku o 4 776,7 tys. zł, tj. o 1,4 %. W okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost aktywów trwałych o 9545,0 tys. zł, czyli o 3,1 % i spadek wartości aktywów obrotowych 14 321,6 tys. zł, tj. o 59,6 %. W ogólnej strukturze aktywów Spółki zdecydowanie przeważały aktywa trwałe. Ich udział wzrósł z 92,8 % na początku roku do 97,0 % na koniec 2012 r. W tym samym czasie udział środków obrotowych w strukturze aktywów spadł z 7,2 do 3,0 %.

W aktywach trwałych w okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost rzeczowych aktywów trwałych o 9455,7 tys. zł, tj. o 3,1 % oraz długoterminowych rozliczeń międzyokresowych o 159,6 tys. zł (o 6,9 %). Natomiast zmniejszyły się inwestycje długoterminowe o 48,6 tys. zł (o 32,7 %) oraz wartości niematerialne i prawne o 21,7 tys. zł (o 11,2 %).

W aktywach obrotowych zmniejszyły się przede wszystkim inwestycje krótkoterminowe o 9198,5 tys. zł (o 91,7 %), należności krótkoterminowe o 4980,1 tys. zł (o 40,8 %) oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe o 477,0 tys. zł (o 68,9 %). Zmiany w aktywach obrotowych związane są głównie z rozpoczętą w 2011 r. spłatą pożyczek zaciągniętych przez Spółkę na realizację Projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie – II faza”.

Po stronie pasywów zwiększył się kapitał własny o 13 967,7 tys. zł, tj. o 9,4 %, natomiast spadły zobowiązania i rezerwy na zobowiązania o 18 744,4 tys. zł (o 10,3 %). W ich ramach o 7957,3 tys. zł (o 7,7 %) zmniejszyły się zobowiązania długoterminowe o 7927,6 (o 29,6 %), zobowiązania krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe o 2 758,2 tys. zł (o 5,5 %).

Na koniec 2012 r. aktywa Spółki w 49,8 % sfinansowane były kapitałami własnymi i w 50,2 % zobowiązaniami.

2. Sytuacja finansowa Spółki

Za 2012 r. Spółka uzyskała przychody ogółem w kwocie 85 621,4 tys. zł i były one wyższe o 5690,7 tys. zł, tj. o 7,1 % od przychodów osiągniętych w 2011 r.

Głównym źródłem przychodów, podobnie jak w latach ubiegłych, była dostawa wody i odbiór ścieków na kwotę 77 331,8 tys. zł, co stanowi 90,3 % całości przychodów. Przychody z działalności pozostałej, obejmujące roboty odpłatne i działalność pomocniczą wyniosły 818,7 tys. zł i stanowiły 1,0 % całości przychodów.

Inne źródła przychodów to:

- sprzedaż materiałów - 68,4 tys. zł (0,1 % całości przychodów),
- pozostałe przychody operacyjne - 6116,7 tys. zł (7,1 %),
- przychody finansowe - 1222,6 tys. zł (1,4 %),
- przychody z usług mieszkaniowych - 63,2 tys. zł (0,1 %).

Sprzedaż materiałów prowadzono głównie pod kątem upłynnienia zbędnych zapasów magazynowych. Pozostałe przychody operacyjne to przede wszystkim przychody ze zbycia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w (568,4 tys. zł), kwoty pochodzące z rozliczenia dotacji, pozyskanych z Unii Europejskiej na realizację inwestycji, proporcjonalnie do amortyzacji środków trwałych nimi sfinansowanych (2723,7 tys. zł), oraz będące następstwem zmniejszenia odpisów

aktualizujących należności (2545,7 tys. zł). Na przychody finansowe składają się otrzymane odsetki od środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach bankowych w kwocie 113,9 tys. zł, odsetki od należności nie zapłaconych w terminie w kwocie 538,0 tys. zł oraz kwoty pochodzące ze zmniejszenia odpisów aktualizujących odsetki (268,8 tys. zł).

W celu osiągnięcia przychodów Spółka poniosła koszty w kwocie 85 373,4 tys. zł. Są one o 5581,5 tys. zł, tj. o 7,0 % wyższe od kosztów poniesionych w 2011 r. Tak wysoki wzrost wynika ze wzrostu kosztów majątku (amortyzacja, podatek od nieruchomości, koszty finansowe związane z obsługą zadłużenia) spowodowane przejściem do eksploatacji zadań inwestycyjnych zrealizowanych w ramach Projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie – II faza”.

Za 2012 rok działalność Spółki zamknęła się zyskiem netto w kwocie 44,2 tys. zł.

3. Przepływy pieniężne

W 2012 Spółka osiągnęła nadwyżkę finansową z działalności operacyjnej w kwocie 25 296,0 tys. zł. Z działalności inwestycyjnej nastąpił spadek przepływów pieniężnych w wysokości 25 465,4 tys. zł, z powodu wydatków na zakup rzeczowych aktywów trwałych. Również z działalności finansowej otrzymano ujemne saldo środków pieniężnych (- 9029,0 tys. zł), w związku z wyższą kwotą spłaconych kredytów i pożyczek niż osiągniętymi wpływami finansowymi. Saldo przepływów pieniężnych jest ujemne i wynosi 9198,5 tys. złotych. Stan środków pieniężnych na koniec 2012 roku wynosi 834,7 tys. zł.

4. Wskaźniki ekonomiczne

Zestawienie wskaźników charakteryzujących działalność i sytuację Spółki prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 6. Wskaźniki ekonomiczne

Wskaźnik	Treść ekonomiczna	2011r.	2012r.
Rentowność majątku (ROA) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przeciętny stan aktywów majątkowych	0,02	0,01
Rentowność kapitału własnego (ROE) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> średnioroczny stan kapitału własnego	0,05	0,03
Zyskowność netto sprzedaży (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	0,10	0,06
Stopa zadłużenia (%)	<u>zobowiązania ogółem</u> suma pasywów bilansu	55,11	50,18
Wskaźnik płynności bieżącej	<u>aktywa obrotowe ogółem</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,90	0,51
Wskaźnik płynności szybkiej	<u>aktywa obrotowe ogółem – zapasy</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,86	0,44
Wskaźnik płynności gotówkowej	<u>inwestycje krótkoterminowe</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,37	0,04
Szybkość obrotu należności (w dniach)	<u>należności z tyt. dostaw i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	35,00	33,00
Szybkość obrotu zapasami (w dniach)	<u>zapasy średni stan x liczba dni w okresie)</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	5,00	6,00
Szybkość spłaty zobowiązań (w dniach)	<u>zobowiąz. z tyt. dost. i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	10,00	9,00

Jak wynika z powyższej tabeli w roku 2012 zdecydowana większość wskaźników ekonomicznych uległa pogorszeniu. Są dwie główne przyczyny tego stanu rzeczy:

wysokie koszty obsługi zadłużenia oraz duże zaległości za świadczone przez Spółkę usługi wodociągowo-kanalizacyjne.

Wskaźniki płynności - bieżący, szybki i płynności gotówkowej - uległy znacznemu pogorszeniu w stosunku do roku poprzedniego.

W analizowanym okresie średni stan należności z tytułu dostaw i usług wyniósł 7073,1 tys. zł. i zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego o 178,7 tys. zł. Okres windykacji należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług skrócił się z 35 dni w 2011 roku do 33 dni w 2012 roku. Należy zaznaczyć, że Spółka minimalizuje ryzyko nieściągalności należności poprzez ich ściśle monitorowanie.

Średni stan zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług wyniósł 1896,8 tys. zł. Cykl płatności zobowiązań krótkoterminowych uległ skróceniu z 10 dni w 2011 roku do 9 dni w 2012 roku.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia Spółki (udział całości zobowiązań w pasywach przedsiębiorstwa) spadł z 55,11 % w 2011 roku do 50,18 % w 2012 roku. W badanym okresie Przedsiębiorstwo zmniejszyło udział kapitałów obcych w finansowaniu majątku.

IX. SZCZEGÓLNE ZDARZENIA

1. 1 lutego 2012 roku w Spółce został wypowiedziany Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. Konieczność wprowadzenia zmian w Układzie wynika głównie ze zmiany przepisów prawa pracy oraz znacznego upływu czasu od chwili jego przyjęcia tj. od sierpnia 2003 roku, co spowodowało jego dezaktualizację. Również kontrola Państwowej Inspekcji Pracy wykazała, że Układ wymaga wprowadzenia zmian.

2. 16 czerwca 2012 r. Gmina Olsztyn wraz ze Spółką złożyła wniosek do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko o dofinansowanie projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Olsztynie” i w dniu 19 grudnia 2012 r. otrzymała potwierdzenie o przyznaniu środków europejskich. Umowa o dofinansowanie została podpisana 12 lutego 2013 roku.

Zakres projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Olsztynie” obejmuje wykonanie robót budowlanych, związanych z modernizacją oczyszczalni ścieków Łyna na ul. Leśnej w Olsztynie oraz budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Jagiellońskiej, Borowej, Erdmanowej i Laszki w Olsztynie.

Celem projektu jest systematyczne porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Olsztyn poprzez wzrost poziomu skanalizowania gminy i dostosowanie jej do wymogów prawa polskiego i unijnego. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego, w tym czystości wód i gleby, jak również do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców.

Beneficjentem projektu jest Gmina Olsztyn, przy czym projekt realizowany jest wspólnie ze Spółką PWiK - podmiotem powołanym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych. Projekt obejmuje 7 zadań, w tym 4 zadania realizowane przez Spółkę na terenie oczyszczalni ścieków:

- 1) przebudowa piaskownika;
- 2) montaż mieszadeł w reaktorach biologicznych, stacja dozowania reagentów PIX i PAX;
- 3) budowa wiaty na odpady z hali ITPO;
- 4) budowa magazynu na sorbenty.

Na oczyszczalni ścieków przy ul. Leśnej w Olsztynie w istniejącym budynku krat zostanie dostawiona dodatkowa krata oraz dodatkowy piaskownik. Ponadto powstanie nowy kanał awaryjny, jak również nowa niezależna pompownia zanieczyszczeń. Nowym obiektem będzie także punkt dozowania koagulantu PIX. Zostaną też

zamontowane mieszadła w reaktorach biologicznych przy pomostach umożliwiających obsługę urządzeń.

W roku bieżącym powstanie nowy magazyn do składowania reagentów i części eksploatacyjnych spalarni osadów oczyszczalni ścieków Łyna. W pomieszczeniu magazynowane będą reagenty, oleje i smary, części zamienne.

Wartość projektu to 8 886 121,63 zł. Wysokość kosztów kwalifikowalnych – 7 194 936,28 zł. Wysokość dofinansowania: 43,82% tj. 3 153 252,77 zł, z czego dla PWiK przypada kwota 2 871 575,40 zł.

Zakończenie realizacji projektu przypada na 31 grudnia 2013 r.

3. W 2012 roku obsługa zadłużenia pożyczek zaciągniętych w NFOŚiGW na finansowanie projektu „Gospodarka wodno-ściekowa m. Olsztyn – II faza” pochłonęła 9 mln zł, z czego spłata rat kapitałowych 7,6 mln zł. W 2013 roku będzie to zbliżona kwota.
4. W wyniku zbycia praw majątkowych, wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach - elektrowni biogazowej o nazwie Miejska Oczyszczalnia Ścieków „Łyna” w Olsztynie wytwarzającej energię elektryczną przy wykorzystaniu biogazu uzyskanego w procesie fermentacji osadów, w 2012 roku Spółka osiągnęła przychody w kwocie 568,4 tys. zł. Trzy zespoły prądowców biogazowe wyprodukowały 3263 MWh na kwotę 1436 tys. zł. Stanowi to 38 % całkowitego zużycia energii elektrycznej przez Oczyszczalnię ścieków oraz Suszarnię i Spalarnię Osadów.
5. Od 1 lipca 2012 roku, zgodnie z założeniami „Strategia Firmy na lata 2012-2020” w Spółce uruchomiono Zespół Planowania Operacyjnego oraz rozpoczęli pracę Dyspozytorzy Przedsiębiorstwa.
Podobne działania podjął kilku lat temu w SAUR Neptun Gdańsk. Za wdrożeniem takiego rozwiązania przemawiają: zwiększenie efektywności brygad, odciążenie działów eksploatacyjnych od prac administracyjnych, wyeliminowanie dublujących się prac oraz jednakowa interpretacja danych. W Zespole PLO planowane będą prace eksploatacyjne oraz w przypadku awarii, układane też będą harmonogramyienne i tygodniowe. Ważna jest możliwość zdalnego dostępu (np. z miejsca awarii) do zasobów informatycznych Spółki. Ułatwiona będzie też kontrola zaawansowania prac. Dyspozytorzy pracują w dni robocze w godz. 15-7 oraz całą dobę w dni wolne od pracy.
6. W 2012 roku przeprowadzono cztery audyty wewnętrzne, w których oceniono funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP wg PN-ISO 9001:2000; PN-ISO 14001 oraz PN-N 18001, wdrożonego w Spółce w 2003 roku. W dniach 12-14 czerwca jednostka certyfikująca TÜV NORD Polska przeprowadziła audyt recertyfikujący. Celem audytu było potwierdzenie zgodności systemu zarządzania z wymaganiami norm w celu utrzymania certyfikatu. Podczas audytu nie stwierdzono niezgodności.
7. 3 września 2012 roku przeprowadzono audyt nadzoru systemu zarządzania jakością, zgodnego z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Audyt potwierdził kompetencje Laboratorium Spółki do wykonywania badań umieszczonych w aktualnym zakresie akredytacji.
8. 28 listopada 2012 roku Rada Miasta Olsztyn Uchwałą Nr XXIX/524/12 zatwierdziła taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Olsztyn na 2013 rok. Taryfy gwarantują Spółce przychody na poziomie umożliwiającym pokrycie kosztów eksploatacji i utrzymania.

9. 18 grudnia 2012 roku Uchwałą Nr 24/12 Zgromadzenie Wspólników zatwierdziło plan techniczno-ekonomiczny Spółki na 2013 rok. Spółka planuje osiągnąć przychody w kwocie 86 008,6 tys. zł ponosząc koszty w wysokości 85 659,7 tys. zł. Działalność Spółki w 2013 roku powinna zamknąć się zyskiem netto w kwocie 303,5 tys. zł.